

Tilt

LAAT DE LETTEREN LEVEN

JAARVERSLAG 2021

INHOUDSOPGAVE

WAT DOET TILT?	5
1.1 Artistieke visie en missie	5
1.2 Ontwikkeling Tilt in 2021	5
1.3 Uitgangspunten	5
ORGANISATIE 2021	6
2.1 Personeelsbeleid	6
2.2 Bestuur	6
2.3 Directie en team	6
PROFESSIONALISERING TILT	8
3.1 Activiteiten professionalisering 2021	8
3.2 Zakelijk op orde	8
PUBLIEK	10
4.1 Publieksbereik activiteiten Tilt 2021	10
4.2 Doelgroepen	10
4.3 Communicatiemiddelen	10
TOELICHTING ACTIVITEITEN	12
5.1 Inauguratie Dichter des Vaderlands	12
5.2 Abri Campagne 'Biografie van een vlieg' Jaap Robben	14
5.3 Kort & Laat	15
5.4 Boeken rond het Paleis	15
5.5 Brabants Boek Present	16
5.6 Samenwerking in het kader van het Brabants Kloosterjaar 2021	18
5.7 Festival Wanderlöss & Tilt	20
5.8 Proeftijd	22
5.9 Literair grensverkeer	22
5.10 WOLK	23
COLOFON	25
ACCOUNTANTSRAPPORT	26
Opdracht	28
Algemeen	29
Resultaat	30
Financiële positie	31
JAARREKENING	32
Balans per 31 december 2021	32
Winst- en verliesrekening over 2021	34
Kasstroomoverzicht 2021	35
Grondslagen voor waardering en resultaatbepaling	36
Toelichting op de balans per 31 december 2021	39
Toelichting op de winst- en verliesrekening over 2021	42
CONTROLEVERKLARING	44
TOELICHTING JAARCIJFERS STICHTING TILT	48

INLEIDING

We nemen u nog even mee terug naar juni 2020 waarin Tilt, zoals bekend, slecht nieuws kreeg. De aangevraagde subsidie voor het meerjarenbeleidsplan 2021- 2024 bij de gemeente Tilburg en de provincie Noord-Brabant was positief beoordeeld maar desondanks kregen we geen subsidie toegekend. De gevolgen voor team Tilt waren verstrekkend, het betekende een halvering van het team.

Ondanks financiële tegenslagen, het persoonlijke verdriet om afscheid te moeten nemen van collega's én de grote impact van COVID-19, is team Tilt in staat gebleken om veel activiteiten toch door te laten gaan. In de zomer was er zelfs wat ruimte om het publieksevenement "Kort en Laat" vele weken achtereen te kunnen programmeren, weliswaar aangepast aan de coronamaatregelen.

Er was veel werk met slechts de helft aan mensen om dit uit te voeren. Er werden daarom 2 teamleden op zzp-basis ingehuurd voor communicatie en ondersteuning. De druk die op de schouders lag van het sterk ingekrompen projectleiders team eiste dan ook zijn tol. In het najaar viel een collega hierom alsnog uit. Het bleek toen al moeilijk om ervaren interim vervanging te vinden. De schaarste op de arbeidsmarkt begon Tilt ook parten te spelen.

Met het vertrek van de zeer intensief meewerkende voorzitter en de interim organisatieadviseur groeide de behoefte aan continuïteit op het zakelijke en coördinerende vlak. Dit zou ook de oplossing zijn om de projectleiders te ondersteunen. Er werd gezocht naar een part time zakelijk coördinator die eind december op het vizier kwam.

Tilt blijft de spil van een literair netwerk in Noord-Brabant. Voor publiek, organisaties en bedrijven, en voor schrijvers in Brabant. We willen laten zien wat literatuur anno nu is, wat het betekent en kan betekenen. Kortom, hoe belangrijk de letteren zijn voor de stad, de regio en voor de culturele infrastructuur. We zetten in op het verder ontwikkelen van de literaire scene die verder reikt dan Tilburg, de thuisstad van Tilt. Dit doen we samen met onze partners in- en buiten de stad.

WAT DOET TILT?

1.1 Artistieke visie en missie

Verhalen kunnen ons helpen om de wereld beter te begrijpen, om fijner met elkaar te leven. Ze vergroten ons inlevingsvermogen. Als je leest word je op nieuwe ideeën gebracht en vorm je een mening. Mensen zijn een gemeenschap geworden door het delen van verhalen, ze zorgen ervoor dat je empathie voelt voor mensen die heel anders zijn dan jij en dat je je deel voelt van een maatschappij. De kracht van verhalen is groot. Schrijvers scheppen verhalen. Tilt wil meer mensen actief met verhalen laten kennismaken en zoekt daarbij schrijvers die dit kunnen bewerkstelligen. Schrijvers met het beste verhaal op de juiste plek. De missie van Tilt is: Tilt laat verhalen leven.

1.2 Ontwikkeling Tilt in 2021

Tilt ontwikkelde zich verder door in 2021 op het vlak van professionalisering. Tilt is een ontdekkingstocht gestart naar haar nut en noodzaak, het scherpstellen op wat we willen zijn en betekenen voor de gemeenschap. Dit traject is mogelijk gemaakt dankzij impuls gelden. Op deze ontdekkingstocht stonden onze activiteiten centraal: focus op de schrijfresidenties en publicaties en de producten die daaruit voortkomen.

In samenwerking met onze partners: uitgeverijen, podia, festivals in en buiten Brabant, bedrijven, en culturele en maatschappelijke organisaties. We wilden graag in plaats van een beperkt aantal publieksactiviteiten per jaar (waaronder het festival), de residenties koppelen aan een publieksactiviteit. Zo geven we schrijvers een podium en bereiken we een groter en meer diverse publiek. Dat doen we nadrukkelijk met nieuw en gevestigd Brabants talent in de regio Noord-Brabant. De publieksevenementen in combinatie met de residenties zijn niet uitgevoerd in verband met COVID-19.

De komende jaren willen wij onze lokale én regionale functie versterken en verder uitbouwen.

1.3 Uitgangspunten

- Tilt houdt altijd focus op haar missie; Tilt laat verhalen leven.
- Tilt bereikt een diverser publiek dan voorheen. We zijn daar waar het publiek al is, in plaats van dat we het publiek naar ons toe laten komen. Dat doen we door altijd de samenwerking met andere organisaties op te zoeken.
- Er is een connectie met Brabant; of de auteur komt er vandaan, of het verhaal dat gedeeld wordt gaat over Brabant, of de activiteit vindt plaats in Brabant. We zoeken niet alleen verbinding met culturele partners, maar ook met het bedrijfsleven en maatschappelijke organisaties. De samenwerking met deze partners genereert een groter bereik en zorgt voor meer inbedding en impact in de samenleving.
- Verhalen laten we niet alleen leven op papier. We koppelen de papieren uitgaven aan andere uitingsvormen (van podcast tot songtekst), zodat deze verhalen meer mensen bereiken, waaronder mensen die weining of geen boeken lezen.
- Samenwerking met auteurs met verschillende culturele achtergronden blijft van groot belang. Zo ook organisaties die een diverse publiek weten te bereiken. De al ingezette lijn zet Tilt versterkt voort. We werken samen met nieuw en bestaand talent; daarbij hebben we speciale aandacht voor nieuw talent.

ORGANISATIE 2021

2.1 Personeelsbeleid

Tilt houdt zich aan de Governance Code Cultuur en de Code Diversiteit en Inclusie. We doen dit open en transparant, in een bestuur-directiemodel. Tilt had in 2021 2 medewerkers in (deeltijd) dienst. Hiernaast hadden we een flexibele schil van vertrouwde zzp'ers, die we inhuren op projectbasis.

2.2 Bestuur

Het bestuur van Stichting Tilt bestond in 2021 uit drie personen: Annemie Jans (voorzitter), vertrek medio 2021, opgevolgd door Olga Coolen, Jeroen Thijssen (secretaris) en Jitske Weijand (penningmeester). Het bestuur past de Governance Code Cultuur toe en blijft deze jaarlijks toetsen. In 2021 kwam het bestuur minstens vijf keer bij elkaar:

Het bestuur is onbezoldigd. De leden van het bestuur genieten geen beloning voor hun werkzaamheden. Zij hebben wel recht op een vergoeding van de door hen, in de uitoefening van hun functie, gemaakte kosten. Per 1 januari 2021 vertrokken twee bestuursleden: Herman Horsten en Annemarie Pijnappel. Zij werden opgevolgd door Jeroen Thijssen en Olga Coolen.

2.3 Directie en team

In 2021 was Bijke Aarts 32 uur in de week werkzaam als Artistiek leider en Fran van den Bogaert voor 24 uur in de week werkzaam als communicatiemedewerker en projectleider producties/publicaties.

Ter vervanging van Fran van den Bogaert is sinds eind november 2021 Sandra Bosch ingezet voor 16 uren in de week als projectleider Proeftijd, BBP en DigLit, Willy van der Luit werkte als interim zakelijk leider voor gemiddeld 9,5u per week vanaf april. Tilt werkt met een vaste vormgever, Janine Hendriks (Kaftwerk) en fotograaf, William van der Voort (Cloakture).

ANBI status

Tilt staat bij de Belastingdienst geregistreerd als een Culturele ANBI: Algemeen Nut Beogende Instelling. Het fiscaal nummer is NL8501.41.035.B01.

Structurele ondersteuning

Stichting Tilt werd als organisatie in 2021 mogelijk gemaakt door de structurele ondersteuning van de gemeente Tilburg, de provincie Noord-Brabant en het Nederlands Letterenfonds. Aanvullend ontving Tilt projectondersteuning van particuliere fondsen en sponsors.

Samenwerking

Zonder schrijvers zou Tilt niet bestaan. De partners van Tilt zijn schrijvers uit Nederland en Vlaanderen: jong en oud, lokaal talent en landelijk bekende auteurs, gevestigd of juist nog niet gedebuteerd. Ook zien we onze lezers en het publiek als partners die elkaar ontmoeten op verschillende momenten in het jaar.

Tilt werkt al jaren nauw samen met partners in Noord-Brabant, zoals De Bibliotheek Midden-Brabant, Theater De Nieuwe Vorst, Tilburg University, Fontys Hogeschool voor de Kunsten, Fontys Hogeschool Journalistiek, Kasparov Finance & BI, De Grote Kerk Breda, Park Zuiderhout,

Zuylen Uitvaartverzorging, Podium Bloos en boekhandels uit Tilburg, Breda en Eindhoven.

Met Productie Uitgeverij Cossee bracht Tilt de derde editie van het Brabants Boek Present uit, dit jaar geschreven door Vrouwkje Tuinman. Uitgeverij Van Oorschot was partner bij de residentie en publicatie van Marijke Schermer van het boek "Gods wegen; een wandeling". Ook werkten we in 2021 samen met Poetry Circle Nowhere uit Amsterdam en Watershed Eindhoven en ronden we eind 2021 de uitvoering van het talent ontwikkeltraject WOLK af, dat past binnen het Talent Hub programma van de provincie Noord-Brabant.

In 2021 was er weer een prettige samenwerking met onze sponsors en subsidiegevers: Het Nederlands Letterenfonds, de provincie Noord-Brabant, gemeente Tilburg, het Prins Bernard Cultuurfonds Noord-Brabant en alle andere sponsors en subsidiegevers die Tilt de afgelopen jaren hebben ondersteund.

PROFESSIONALISERING TILT

In april 2020 deed Tilt – gelijktijdig met een meerjarenaanvraag bij de provincie Noord-Brabant en de gemeente Tilburg – een aanvraag voor Impulsgelden bij Kunstloc, met als doel de organisatie te professionaliseren.

Dankzij de Impulsgelden hebben we 2021 zowel inhoudelijk als financieel goed kunnen voorbereiden.

3.1 Activiteiten professionalisering 2021

Tilt is in 2021 gaan werken met een nieuwe organisatievorm, waarbij niet meer gedacht wordt in termen van hiërarchie, maar in termen van rollen. De medewerkers werken als projectleiders op gelijk niveau en pakken de rollen die hen het beste liggen. Dat kan per jaar of project verschillend zijn. Ook de meer algemene taken (bijvoorbeeld op het gebied van bedrijfsvoering) waren verdeeld naar capaciteit en motivatie. Dit proces wordt zorgvuldig bewaakt door bestuur en – waar nodig – een extern organisatieadviseur.

3.2 Zakelijk op orde

Tilt is in 2021 begonnen met de nieuwe werkwijze. Samen met accountantskantoor Janssen voeren wij een gedegen financiële administratie waarop door Van Luxemborg en de Kok de controle wordt uitgevoerd.

PUBLIEK

4.1 Publieksbereik activiteiten Tilt 2021

Het jaar 2021 geeft wederom een vertekend beeld: door de coronacrisis gingen sommige activiteiten niet door, ofwel waren ze slechts voor een beperkt publiek toegankelijk. Een vergelijking met eerdere jaren is daarmee niet zinvol.

In 2021 kwamen 16.600 mensen in aanraking met Tilt, via een activiteit, online of publicatie. En met onze betaalde social mediacampagnes voor Tilt Inc, het Brabants Boek Present en de verschillende residenties met de daarbij behorende boeken, hebben we een groot bereik gehad.

4.2 Doelgroepen

Tilt richt haar communicatie op een aantal specifieke doelgroepen:

- Cultuur- en literatuurlijfhebbers
- Brabantse makers (jong & bewezen talent) uit alle disciplines
- Mensen die normaal gezien niet in aanraking komen met literatuur of literaire evenementen
- Mogelijke investeerders, zoals bedrijven en particuliere literatuurlijfhebbers

Door de inzet op participatie met partners creëren we aanbod dat nieuw publiek aan onze organisatie verbindt.

4.3 Communicatiemiddelen

Net als veel andere organisaties zet Tilt in op een communicatiemix van online en offline middelen. De standaard onlinecommunicatie verliep in 2021 via:

- Algemene nieuwsbrieven
- Doelgroepspecifieke nieuwsbrieven
- Website
- Social media (met name Instagram & Facebook)
- Online marketing (vaak in samenwerking met een bureau)
- Flyers & posters
- Publicaties

Daarnaast werken we per project samen met communicatiepartners zoals boekhandels, bibliotheken, maatschappelijke organisaties zoals Natuurmonumenten, City Marketing, bedrijven en landelijke, regionale en lokale media. Betrokken schrijvers en projectpartners zetten zich altijd in als ambassadeurs en we voorzien hen van de middelen die nodig zijn om nieuw publiek te bereiken.

Tilt is zichtbaar via www.talenthubbrabant.nl als partner in WOLK, TalentHub letteren.

Maand	Datum	Activiteitenoverzicht
januari	21	Inauguratie Lieke Marsman – Dichter des Vaderlands
maart	6-14	Abri Campagne “Biografie van een vlieg” Jaap Robben
mei	7-14	Residentie A.H.J. Dautzenberg in Limburg
juni	13	Lancering Gods Wegen Marijke Schermer
juli	20-7/ 27-7	Kort & Laat (met De Nieuwe Vorst) beperkt corona programma
augustus	3,10,17,24	Kort & Laat (met De Nieuwe Vorst) beperkt corona programma
augustus	29-8	Boeken rond het Paleis met de Troostboom en inauguratie van de dichter des vaderlands Rodgairo Dalnoot. Inzet van fietstaxi's
augustus/ september		Residenties Proeftijd Eindhoven
september	4	Presentatie Brabants Boekpresent in Boekhandel voor genodigden met Vrouwkje Tuinman
	4-12 september (met uitloop tot 3 oktober)	Campagne Brabants Boek Present- met boekhandel toer
	11	Tilt Redactiedag (met Memento Woordfestival & WOLK)
oktober	1-3	Wanderlöss met Literaire opdracht Anton Dautzenberg
november	6	Festival Boeken in Brabant met twee programma-onderdelen van Tilt Leesclub met Vrouwkje Tuinman in de LocHal over Brabants Boek Present Optreden Marijke Schermer rondom Gods Wegen
december	8	Lancering bundel Proeftijd; Jonge schrijvers in residentie bij bedrijfsleven – toer langs bedrijven (alternatieve boekpresentatie)
		Podcast Fufu & Dadels
Elke laatste vrijdag v/d maand		WOLK ateliers (deels fysiek en deels online)

TOELICHTING ACTIVITEITEN

Zoals al vermeld was 2021 wederom een bizar jaar vanwege de coronacrisis die heel Nederland in zijn greep hield. Sommige geplande (publieks)activiteiten van Tilt konden door beperkende maatregelen i.v.m. COVID geen doorgang vinden. Toch konden we nog veel activiteiten wel door laten gaan, zoals de auteursresidenties van Tilt en Kort & Laat in de zomer.

5.1 Inauguratie Dichter des Vaderlands

In november 2020 kregen wij de opdracht van de Stichting Dichter des Vaderlands om de inauguratie van de nieuwe Dichter des Vaderlands op donderdag 21 januari in Tilburg te organiseren. Wij hebben gekeken of deze extra opdracht paste binnen de doelstellingen van Tilt en binnen onze beschikbare uren. Wij kwamen tot de conclusie dat het zou bijdragen aan:

- De regionale en landelijke zichtbaarheid van Tilt
- De landelijke zichtbaarheid van Tilburg (de inauguratie zou plaatsvinden in de LocHal)
- De waardering van fondsen en subsidiegevers voor Tilt
- De relatie van Tilt met de Gemeente Tilburg
- De relatie van Tilt met externe partner Stichting DDV

Ook paste het binnen onze nieuwe doelstelling om meer gelden binnen te halen van externe partners en om activiteiten op maat te organiseren. Het zou bovendien een spetterende aftrap zijn van het nieuwe Tilt.

De inauguratie moest vanwege de coronamaatregelen online plaatsvinden, we organiseerden een live stream vanuit de LocHal, die werd uitgezonden via de kanalen van NRC, Tilt en de Bibliotheek Midden-Brabant:

- Samen hebben we met de uitzending 998 kijkers weten te bereiken.
- Telden we 54 uitingen in Nederlandse en Vlaamse media over de bekendmaking in de LocHal.
- Via de social media van Tilt en de nieuwsbrief zijn ruim 7.000 lezers bereikt.
- Via de nieuwsbrief van de Bibliotheek Midden-Brabant zijn 46.000 leden bereikt.
- We hebben Interpolis bereid gevonden om een enorme banner uit te rollen vanaf de toren tegenover het station in Tilburg. Deze banner was zeer zichtbaar voor iedereen die Tilburg binnenkomt met de auto of de trein. Op de banner stond een dichtregel van Lieke Marsman, de nieuwe Dichter des Vaderlands.
- Bij het Abri project Biografie van een Vlieg – dat van 9-16 maart in Tilburg te lezen was – hebben we op de routekaart ook nog extra aandacht gevraagd voor de Dichter des Vaderlands. We wezen iedereen die de route ging lopen of fietsen op de Interpolistoren en de regel van Lieke.

Oneindigheid van tijd houdt me overeind nu.

LIEKE
MARSMAN
DICHTER DES
VADERLANDS

5.2 Abri Campagne 'Biografie van een vlieg' Jaap Robben

De Abri Campagne 'Biografie van een vlieg' vond plaats in Tilburg Centrum tijdens de landelijke Boekenweek, van 6 t/m 14 maart 2021. Het was in coronatijd de grootste publieksactiviteit die we konden organiseren en het werd een groot succes. We kregen meer reacties dan ooit op onze social media:

Fantastisch! Elke week een ander verhaal? Marjo Hoogzaad, wandelaar

Jaap Robben schreef een verhaal van 25 hoofdstukken – Biografie van een vlieg – die te lezen waren op 25 abriplekken door Tilburg. Het publiek kon op deze manier al wandelend door de stad een verhaal lezen, waarin het leven van een vlieg beschreven stond: van het prille begin tot het bittere eind.

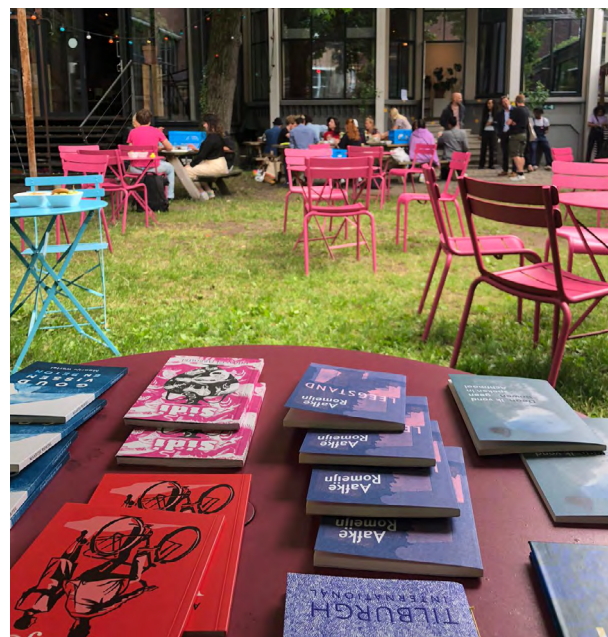

De campagne is ontwikkeld door Wintertuin, als alternatief voor publieke programmering tijdens coronatijd, en aangeboden aan collega organisaties in het hele land. De Abri wandeling was onder andere te zien in Nijmegen en Leeuwarden. We werkten in Tilburg samen met JC Decaux.

5.3 Kort & Laat

In 2021 organiseerden we de bekende voorleessessies Kort & Laat de hele zomer door, met een beperkt coronaprogramma. Het publiek werd uitgenodigd om hun favoriete korte verhaal voor te lezen. Bij iedere sessie las een jonge talentvolle auteur een verhaal voor van een van zijn of haar collega's, in

estafettevorm. Hiervoor vroegen we schrijvers uit ons netwerk in Brabant. Omdat het buiten plaatsvond, konden alle geplande sessies doorgaan.

5.4 Boeken rond het Paleis

Tijdens de jaarlijkse boekenmarkt Boeken rond het Paleis verzorgde Tilt de inauguratie van de nieuwe Tilburgse stadsdichter: Rodgairo Dalnoot. Ook vertoonden we de installatie de Troostboom, die we overnamen in Kortrijk: Een boom gedecoreerd met linten waarop gedichten stonden. Deze boom heeft drie weken in Tilburg Centrum gestaan.

5.5 Brabants Boek Present – Tijdelijk Verblijf van Vrouwkje Tuinman

In 2021 schreef Vrouwkje Tuinman “Tijdelijk verblijf” het derde Brabantse Boek Present. Dit werd van 4 september tot 3 oktober gratis uitgedeeld aan lezers in Brabant die voor minimaal €12,50 boeken aanschaffen in de boekwinkel. Het Prins Bernhard Cultuurfonds Noord-Brabant en Tilt initiëren dit jaarlijkse literaire geschenk voor de lezers in Noord-Brabant. Tilt coördineert dit project, neemt deel aan de selectiecommissie, zorgt voor de afstemming en samenwerking met de betrokken auteur en uitgeverij, zoekt contact met betrokken boekhandels, zorgt voor de marketing en de vrije publiciteit, organiseert de publieksactiviteiten in de week van het Brabants Boek Present, begeleidt de auteur en stemt hierbij voortdurend af met de betrokken partners.

Doel van de campagne is om Brabants literair toptalent een kans te geven om nieuw werk te schrijven, bedoeld voor een groot publiek in de provincie. Wim van de Donk, voorzitter van het Prins Bernhard Cultuurfonds Noord-Brabant: ‘We willen Brabantse schrijvers bekendheid geven en in positie brengen. Deze provincie verdient een rijk literair klimaat.’

Vrouwkje Tuinman
Tijdelijk verblijf

BRABANTS
BOEK
PRESENT

2021

4 SEP – 3 OKT

GRATIS BIJ BESTEDING
VAN €12,50 AAN BOEKEN IN
DEELNEMENDE BRABANTSE
BOEKHANDELS

BRABANTS
BOEK
PRESENT

BRABANTSBOEKPRESENT.NL

Resultaten

- Van 4 t/m 3 oktober 2021 hebben **90** Brabantse boekhandelaren ruim **15.000** keer het Brabants Boek Present cadeau gegeven aan lezers.
- Samen met Uitgeverij Cossee drukten we ruim **15.000** exemplaren van Tijdelijk verblijf.
- We leverden aan **89** boekhandels etalage/promomateriaal en boekenleggers.
- We organiseerden een tournee met **16** (coronaproof) bijeenkomsten met de auteur om relaties met boekhandelaren te versterken en lezers te ontmoeten.
- Lezers, boekhandelaren, vwo-klassen uit Tilburg én studenten van de Fontys Academie van Journalistiek spraken met de auteur over het Brabants Boek Present.

*Opvallend. Er is nog nooit zoveel naar
het boekje gevraagd als dit jaar.
Het raakt meer en meer bekend.*

Marlous Mutsaers

Boekhandel Gianotten Mutsaers, Tilburg

Een greep uit reacties in de media

*Tuinman maakte geen tranentrekker
van het verhaal en haar beschrijvingen
van het alledaagse leven zijn pakkend.*
Mieske van Eck, Eindhovens Dagblad

*Een keispannend verhaaltje dat ik
dolgraag zou willen verfilmen.
Dus hup naar d'n boekwinkel!*
Frank Lammers

*Tijdelijk verblijf is nu gratis te krijgen in
de Brabantse boekhandel. Hoe mooi is dat!*
Noraly Beyer

*Het Brabants Boek Present
is een doorslaand succes.*
Peter van Vlerken, Brabants Cultureel

*Een prachtig cadeau dat je als lezers
krijgt in de boekwinkel.*
Arjo Kraak, Omroep Brabant

Nieuw in 2021

Op 4 september verscheen het Brabants Boek Present ook als e-book: tot half oktober werd het e-boek 120 keer gedownload.

Dit jaar brachten we voor het eerst een luisterboek en brailleboek van het Brabants Boek Present uit, in samenwerking met De Brabantse hoeders, Dedicon en de bibliotheekservice Passend lezen. Met dit initiatief maken we het Brabants Boek Present ook voor 50.000 lezers met een visuele handicap beschikbaar.

Op 6 november organiseerden we de eerste Brabants Boek Present leesclub tijdens de dag van het Brabantse boek in Bibliotheek de LocHal. 50 lezers, inclusief de Passend lezen abonnees, gingen met Vrouwkje Tuinman in gesprek over Tijdelijk verblijf.

5.6 Samenwerking in het kader van het Brabants Kloosterjaar 2021

In 2020 startten Tilt en het projectteam Brabants Kloosterleven een samenwerking aan. Tilt organiseerde in het najaar van 2020 een schrijversresidentie met Marijke Schermer. Zij liep etappes van het Brabantse Kloosterpad, een wandelroute die speciaal is gemaakt in het kader van het provinciebrede project Brabants Kloosterleven. Geïnspireerd door deze wandeling schreef ze een publicatie in samenwerking met Uitgeverij van Oorschot, Gods Wegen, die in juni 2021 verscheen in de Terloops reeks.

In het kader van het project kwam ook een podcast uit, gemaakt door het audiocollectief Fufu&Dadels. Deze werd gelanceerd in december 2021.

5.6.1 Residentie en publicatie Marijke Schermer; Gods wegen, een wandeling

In 2021 verscheen de publicatie van Marijke Schermer die zij schreef naar aanleiding van de wandelingen en het verblijf in het klooster. We lanceerden deze in juni op feestelijke wijze in Klooster Sint Catharinadal in Oosterhout.

Resultaten

Marijke Schermer wandelde een stuk van het Brabants Kloosterpad en overnachtte in 2 kloosters.

- Uitgave *Gods Wegen* van Marijke Schermer in de reeks Terloops van Uitgeverij van Oorschot in een oplage van **3.000** stuks.
- Een goed bezochte boekpresentatie – 30 personen i.v.m. covid – van Marijke Schermer op zondag 13 juni in het Klooster Sint Catharinadal.
- In 2021 werden er 2.315 exemplaren verkocht van *Gods Wegen*.
- De residentie en publicatie van Marijke Schermer kreeg veel aandacht in Nederlandse media, waaronder BN De Stem en twee grote artikelen in Trouw.
- Marijke Schermer trad op in de LocHal in Tilburg op 6 november 2021 tijdens het evenement 'Boeken in Brabant', bezocht door een honderdtal leesfanaten.
- Marijke Schermer staat met een interview in de publicatie die verscheen aan het einde van het Brabants Kloosterjaar.

5.6.2. Podcast Fufu & Dadels

Het jonge Eindhovense podcastcollectief Fufu & Dadels maakte in opdracht van Tilt en het Prins Bernhard Cultuurfonds een podcast met als titel 'Daar slaapt de Duivel tussen', die geïnspireerd is door het Brabants Kloosterleven. Zij gingen onder andere in gesprek met een non en trokken zich een weekend terug op stilteretraite. Tijdens die retraite bespraken zij de thema's besproken die centraal stonden tijdens het Kloosterjaar. In de podcast verbinden zij die thema's met de thema's die in hun eigen leven spelen, als jonge millennials van kleur.

Resultaten

- Lancering van de driedelige podcastserie *Daar Slaapt De Duivel Tussen* van Fufu&Dadels.
- In 2021 zijn er 1700 luisteraars bereikt via Spotify.
(Via andere podcastkanalen mogelijk nog meer luisteraars.)
- Audiocollectief Fufu&Dadels was 12 december te gast in de uitzending NOS Met Het Oog Op Morgen.
- Via de Tilt eigen media en de nieuwsbrief zijn ruim 7000 lezers bereikt.
- Het Brabants Historisch Informatie Centrum heeft de podcast getipt op hun Twitteraccount.

5.7 Festival Wanderlöss & Tilt

A.H.J. Dautzenberg Een wandeling in Mei

Op uitnodiging van Tilt en festival Wanderlöss verbleef auteur AHJ Dautzenberg in mei 2021 een week in een vakantiehuisje in Beutenaken, in het hart van het Gulpdal. Hij wandelde door het landschap van Limburg dat hij zo goed kent uit zijn jeugd. De weerslag van zijn wandelingen besloot hij te verbeelden op twee manieren. Het resultaat, een gedicht en een sonische expeditie, zijn zo geconstrueerd dat de lees- en luistertijd samen oplopen. Gezamenlijk vormen ze een kleine odyssee: een wandeling door de natuur en door de geest. Een wandeling in Mei verscheen in een oplage van 1000 stuks. Er zijn 347 exemplaren verkocht, 322 in de vrije verkoop en 25 tijdens het festival. De soni-

OH

‘Nonnen ongelooflijk gastvrij en open’

Om 6.30 uur rammelde de wekker, niet veel later zat ze klaar voor de ochtenddienst. Schrijfster Marijke Schermer verbleef vijf dagen bij de nonnen in Catharinadal. „De mensen zijn zo vriendelijk, er is totaal geen dogmatische sfeer.”

Sjoerd Marcelissen

Oosterhout

Schermer ging woensdag het Oosterhoutse klooster in. Doel is om verhalen uit het Brabantse kloosterleven op te tekenen. Het verblijf is een initiatief van de Stichting Kloosterleven, Tilt en het Prins Bernhard Cultuurfonds. In de zomer verschijnt van haar hand een

boek. „Ik heb zoveel mogelijk het ritme van de nonnen gevolgd. Met de diensten in de ochtend, 's middags en 's avonds. Naar die diensten kijk ik als niet-kerkelijk opgevoede met een bepaalde afstand. Tegelijkertijd: ik kom uit de theaterwereld, dus ik zit ook met een gekleurde dramaturgische blik naar zo'n dienst te kijken.”

Schermer voerde diverse gesprekken. „Ik heb een rondleiding gehad, ben bij de wijngaard geweest. De mensen zijn ontzettend vriendelijk, zo ongelooflijk gastvrij en open. Er is totaal geen dogmatische sfeer. De stilte en het alleen zijn, dat was heerlijk. Betreft de andere mensen die verbleven in het klooster, buiten de nonnen, vroeg

ik me wel eens af waarom ze hier waren? Ik denk dan direct aan diepere verhalen en grotere problemen.” Voor het boek bezoekt de schrijfster meerdere kloosters. „Die ontmoetingen probeer ik in verhalen te vertalen. Mijn opdracht is

► **‘Zoveel mogelijk het ritme van de nonnen gevolgd’**

open en niet strak. Ik mag het zelf weten. Wel moet het een combinatie zijn van het kloosterleven en wandelen. Op dit moment denk ik eraan om het op te schrijven op een wijze in een genre tussen een essay en fictie in. Ik denk aan verhalende

observaties en kleine portretten.”

Ze wil graag nog met haar moeder wandelen in de buurt van het klooster in Aarle-Rixtel. „Mijn moeder heeft daar vroeger op de kostschool gezeten, dat is haar nooit in positieve zin bijgebleven.”

Het boekje verschijnt op 13 juni tijdens de landelijke Open Kloosterdag en is dan in alle Nederlandse boekwinkels verkrijgbaar. Schermer begint waarschijnlijk over een ruime week met schrijven. „Ik heb twee kinderen thuis en als de basisscholen open zijn, kan ik het gedisciplineerd uitwerken.”

► **Marijke Schermer verbleef bij de nonnen in Catharinadal.**

FOTO JOHAN WOUTERS/PIX4PROFS

sche expeditie is te beluisteren via de site van Wanderlöss.

A.H.J. Dautzenberg Een wandeling in Mei

Het boek en de sonische expeditie werden op vrijdag 3 oktober gepresenteerd in Gulpen. De presentatie werd bezocht door ruim 100 festivalgangers.

In mei 2022 worden de podcast en de publicatie opnieuw belicht in een uitzending van VPRO Docs van Anton de Goede.

Literair programma

Tijdens Wanderlöss stelde Tilt ook een literair programma samen met optredens van Hanneke Hendrix, Nicole Kaandorp, Gerbrand Bakker en Anton Dautzenberg. De auteurs waren zorgvuldig geselecteerd op een link met Limburg, hun roots liggen daar (Hanneke Hendrix en Anton Dautzenberg) of zijn fervent wandelaar (Gerbrand Bakker, Nicole Kaandorp).

Tilt heeft met deze nieuwe samenwerking haar schrijvers weten te presenteren aan een heel nieuw publiek van festivalbezoekers in Zuid-Limburg. Bovendien is er een Brabantse auteur in de gelegenheid gesteld om een publicatie uit te brengen, die de uitgeverij anders niet had kunnen realiseren. Voor de ontwikkeling van deze kunstenaar is deze productie erg interessant gebleken, een Wandeling in Mei (en dan in het bijzonder de

sonische expeditie) is een stap in zijn ontwikkeling als auteur en podcastmaker. Het publiek krijgt met dit project een dubbele beleving van literatuur en het Limburgse landschap: het boek en de audio-productie zijn een aanvulling op elkaar en verdiepen elkaar.

Als slechthorende heb ik een unieke ervaring gehad bij het beluisteren van het een etappe van de boswandeling van Anton Dautzenberg tijdens het Festival Wanderlöss. Ik hoorde de klanken waarvan ik dacht dat ik ze nooit meer zou horen, dit is zo bijzonder.

Bezoeker Wanderlöss, oktober 2021

Naast de partijen die ons financieel ondersteunden – het Nederlands Letterenfonds, Prins Bernhard Cultuurfonds Limburg, Huis voor de Kunsten en Lira – hebben we samen- gewerkt met Festival Wanderlöss, Uitgeverij Pluim, Klooster Wittem en de Gulpener Brouwerij.

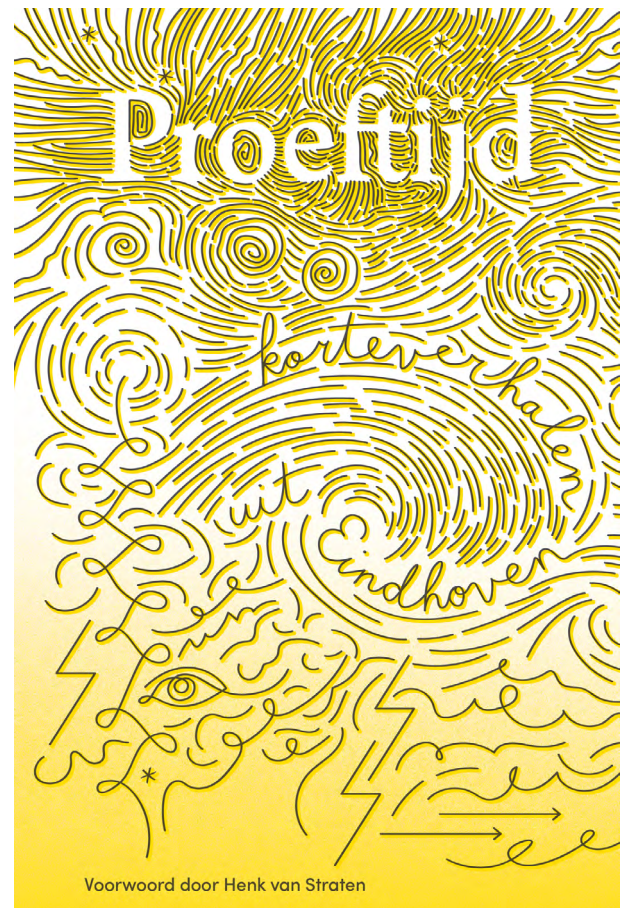
5.8 Proeftijd: Jonge schrijvers in residentie bij bedrijfsleven in Eindhoven

Tilt koppelt jaarlijks enthousiaste, creatieve bedrijven en organisaties en auteurs aan elkaar binnen Tilt Inc. Met deze residenties in bedrijven en organisaties neemt Tilt de positie in tussen twee groeiende velden in het Brabantse landschap: het innovatieve bedrijfsleven en jong literair talent. Tijdens het project lopen geselecteerde schrijvers mee met de spilfiguren van een aantal Brabantse bedrijven. Ze werken samen, praten bij de koffieautomaat en leren van elkaar. Schrijvers nemen een kijkje achter de schermen en doen er inspiratie op voor een kort verhaal. Deze verhalen publiceren we in een verhalenbundel. Deelnemende bedrijven financieren het project grotendeels. Tilt zorgt in samenwerking met uitgeverijen voor de productie van de verhalenbundel. Tilt stelt een voorwaarde: open alle deuren en geef deze schrijvers de creatieve vrijheid.

In 2021 zijn schrijvers Sandro van der leeuw, Soleh Rezazadeh, Eline van Wieren, Frederique Luijten, Onias Landveld, Anneke van

Wolfswinkel en Vere Verheeecke in tijdelijke dienst gegaan bij de Gemeente Eindhoven, ASML, Muziekgebouw Eindhoven, dierendirrix, Philips, High Tech Campus en Van Abbemuseum.

Hun korte verhalen zijn gebundeld in het boek “Proeftijd”, dat we uitgaven in samenwerking met Uitgeverij Lecturis en verscheen in een oplage van 3000 stuks.

5.9 Literair grensverkeer

In zes minuten moet het gebeuren tijdens de speeddates van redacteurs met schrijftalent op de TILT Redactiedag. Juist omdat je geen tijd hebt voor zijwegen, kom je snel tot de kern: wat is voor jou als auteur belangrijk? En (hoe) blijkt dat uit je werk? Belangrijke gesprekken voor de schrijvers, en als redacteur krijg je de kans om te scouten.

Saskia Veen-Uitgeverij Lebowski]

In dit project verzorgen we een uitwisseling tussen twee talentenpools van schrijvers – het Vlaamse collectief Letterzetter en het Brabantse talentontwikkeltraject WOLK. Dit

zijn de literaire talenten van de toekomst. Tilt en Kortrijk zorgen voor een bijzonder waardevolle uitwisseling tussen de talenten onderling, redacteuren van uitgeverijen en literaire tijdschriften en bekende schrijvers uit Nederland en Vlaanderen. Bovendien voorzien we in een podiumplek en publicatiekans voor deze jonge schrijvers. De samenwerking tussen Tilt en Memento heeft in 2022 weer geresulteerd in een succesvolle redactiedag, waarbij schrijftalenten en redacteuren elkaar konden ontmoeten in de LocHal in Tilburg. Het doel van de redactiedag is dat de schrijvers mensen uit het vak leren kennen en van hen waardevolle feedback krijgen die ze verder kan helpen. Op de redactiedag worden duurzame verbindingen gesmeed. Het eerste doel is niet publicatie, maar om met de professionele feedback van de redacteuren en auteurs te kunnen groeien als schrijver.

De schrijftalenten van WOLK en de Letterzetter kregen begin 2022 een schrijfoopdracht voor de festivalpublicatie van Memento en een plek op het podium tijdens het festival op 19 maart. Laatste aspect van deze Vlaams-Nederlandse samenwerking is de literaire installatie 'de Troostboom', die in de zomer van 2021 vertoond werd tijdens de jaarlijkse boekenmarkt in Tilburg.

5.10 WOLK

WOLK is het talentontwikkelingstraject van Tilt, Watershed en Poetry Circle Nowhere voor schrijvers, performers en makers bij wie het woord centraal staat. Met WOLK bieden we talentvolle schrijvers langdurig intensieve begeleiding en een plek om zich te ontwikkelen en te verdiepen.

Het schrijversvak is veelzijdig, daarom de deelnemers aan WOLK ook. Schrijvers werken onder meer aan romans, spoken word performances, korte verhalen, essays, scenario's en podcasts. Binnen het traject werken de deelnemers aan hun eigen positie binnen de letteren, maar ondersteunen zij elkaar ook in het ontwikkelen van nieuw werk. De unieke identiteit en stem van iedere maker is het vertrekpunt van het traject.

De schrijvers van het traject 2021-2022 zijn:

Süheyla Yalçın
Joshua Snijders
Gitka te Poel
Ziya Altırmış
Corinne Heyrman
Frederike Luijten

COLOFON

Stichting Tilt

P/A Theater de Nieuwe Vorst
5038BD Tilburg

Medewerkers 2021

Programma & productie
Talent
Bijke Aarts

Publicaties & publiciteit
Fran van den Bogaert

Grafisch vormgever
Janine Hendriks – Kaftwerk

Vormgeving jaarverlag
Niké Hautvast – Studio Hoek

Freelance
Sandra Bosch
Willy van der Luit
Wiepke Westbroek

Administratie
Janssen Accountants
Ingomar Aarden

Fotografie
William van der Voort

Bestuur
Annemie Jans (voorzitter/ penningmeester tot medio 2021)
Jeroen Thijssen (secretaris vanaf januari 2021)
Olga Coolen (bestuurslid vanaf januari 2021)
Jitske Weijand (penningmeester vanaf september 2021)

FOTOGRAFIE

Joost Asch Parlor – pag. 4, 17, 18/19, 20, 24/25, 50/51

William van der Voort – pag. 7, 13, 14, 23

Camille Mortier – pag. 2/3

Hub Dautzenberg – pag. 9

Doré van Halder – pag. 15

Frederike Luijten – pag. 15

